

Список використаних джерел

1. Чайковська, І.І., Ткач, Т.І., Поперечний, Б.А. (2024). Трансформація ролі людського капіталу в умовах Digital-економіки. *Modeling the development of the economic systems*, 1, 189-194.
2. Чайковська, І.І., Поперечний, Б.А., Ткач, Т.І. (2024). Комплексна оцінка кадрової безпеки підприємства в умовах Digital-економіки. *Мейнстрим HR-інжинірингу, економіки і бізнесу у XXI столітті: проблеми, імперативи, шляхи розвитку : матеріали II Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (5 червня 2024 р., м. Хмельницький)* [Електронний ресурс] / М-во освіти і науки України, Хмельницький нац. ун-т. – Хмельницький : ХНУ, 122-124.
3. Чайковська, І.І., Поперечний, Б.А. (2023). Використання HRM-систем як інструменту управління людським капіталом підприємства. Стратегії, моделі та технології управління економічними системами : матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (15 грудня 2023 р., м. Хмельницький). Хмельницький: Хмельницький національний університет, 325-327.

Шкроміда В. В.,

кандидат економічних наук, доцент,

Грубеляс А. Л.,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВ КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА: ДОВОЄННИЙ ТА ВОЄННИЙ ПЕРІОДИ

Підприємства комунального господарства відіграють важливу роль у забезпеченні сталого функціонування міст та населених пунктів, задовольняючи нагальні потреби населення у водопостачанні, водовідведенні та інших життєво важливих послугах. Безперебійне функціонування підприємств комунальної сфери є основою для підтримання належного рівня життя населення, забезпечення діяльності соціальних функцій та підтримки економічного

розвитку. У контексті сучасних викликів, включаючи воєнний стан та економічну нестабільність, аналіз фінансового стану набуває особливої уваги для оцінки стійкості та здатності продовжувати виконувати свої критично важливі функції.

Для нормального функціонування підприємства аналіз фінансових результатів є критично важливим, адже дає чітке поняття про фінансовий стан та ефективність діяльності. За допомогою цих даних приймаються управлінські рішення, оцінюється ефективність поточних операцій, оцінюється прибутковість. Прибуток – це основна мета діяльності будь-якого підприємства, він є критерієм і показником ефективності даної діяльності. Незважаючи на те що дана категорія є об'єктом теорії і займає особливе місце у ринковій економіці, дискусії щодо визначення його сутності тривають і донині [1]. Прибуток є кінцевим результатом господарської діяльності підприємства та головною метою створення та функціонування суб'єктів господарювання [2].

Варто зазначити, що комунальні підприємства в першу чергу ставлять в пріоритет задоволення споживачів, надання якісних послуг, а вже потім прибуток. Повномасштабне вторгнення росії в Україну, що розпочалася у 2022 році, стало для комунальних підприємств України часом надзвичайних випробувань. Знищення інфраструктури, вимушене переміщення значної кількості мешканців, розрив усталених зв'язків та зниження здатності споживачів оплачувати послуги – ці фактори миттєво позначилися на їхніх фінансах, створивши ризики як падіння прибутків, так і виникнення прямих збитків. Проте, усвідомлюючи свою незамінну роль у житті суспільства, ці підприємства демонструють стійкість, докладаючи максимум зусиль для продовження своєї діяльності. Щоб глибоко зрозуміти, як саме змінилися їхні економічні показники під впливом воєнних дій, було ініційовано дослідження динаміки фінансових результатів комунального підприємства «Івано-Франківськводокотехпром» за період до та після початку повномасштабної агресії.

Першим кроком дослідження є аналіз рівня та динаміки фінансових результатів КП «Івано-Франківськводокотехпром» у довоєнний період 2019-2021 рр. (табл. 1).

Таблиця 1

**Аналіз рівня та динаміки фінансових результатів
КП «Івано-Франківськводокотехпром» за 2019-2021 рр.**

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, + /–		Відносне відхилення, %	
	2019	2020	2021	2020/ 2019	2021/ 2022	2020/ 2019	2021/ 2020
Чистий дохід від реалізації	163 435	191 049	223 650	27 614	32 601	116,9	117,1
Собівартість реалізації	142 747	154 769	168 855	12 022	14 086	108,4	109,1
Валовий прибуток	20 688	36 280	54 795	15 592	18 515	175,4	151,0
Інші операційні доходи	34 764	12 419	14 178	-22 345	1 759	35,7	114,2
Інші доходи	13 843	18 239	20 567	4 396	2 328	131,8	112,8
Адміністративні витрати	17 994	20 463	20 078	2 469	-385	113,7	98,1
Витрати на збут	6 910	9 239	10 105	2 329	866	133,7	109,4
Інші операційні витрати	12 923	58 066	28 371	45 143	-29 695	449,3	48,9
Фінансові витрати	4 141	4 236	1 161	95	-3 075	102,3	27,4
Інші витрати	24	175	74	151	-101	729,2	42,3
Фінансовий результат від операційної діяльності	17 625	-39 069	10 419	-56 694	49 488	-221,7	-26,7
Чистий фінансовий результат	25 303	-25 241	29 751	-50 544	54 992	-99,8	-117,9

Джерело: розраховано на основі [3].

У довоєнний період, що охоплює 2019-2021 роки, КП «Івано-Франківськводокотехпром» демонструвало зростання чистого доходу від реалізації, який збільшився з 163 435 тис. грн у 2019 році до 223 650 тис. грн у 2021 році. Валовий прибуток також мав тенденцію до зростання, сягнувши 54 795 тис. грн у 2021 році проти 20 688 тис. грн у 2019 році. Водночас, чистий фінансовий результат був нестабільним, показуючи прибуток у 2019 та 2021

роках і збиток у 2020 році, що може свідчити про вплив певних економічних факторів ще до початку повномасштабної війни.

Наступним кроком дослідження фінансових результатів став період від початку повномасштабного вторгнення 2022-2024 рр. (табл. 2).

Таблиця 2

**Аналіз рівня та динаміки фінансових результатів
КП «Івано-Франківськводоекотехпром» за 2021-2024 рр.**

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, + /–		Відносне відхилення, %	
	2022	2023	2024	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Чистий дохід від реалізації	265 409	282 264	316 568	16 855	34 304	106,4	112,2
Собівартість реалізації	225 245	262 412	310 405	37 167	47 993	116,5	118,3
Валовий прибуток	40 164	19 852	6 163	-20 312	-13 689	49,4	31,0
Інші операційні доходи	5 932	5 986	11 586	54	5 600	100,9	193,6
Дохід від фінансової діяльності	57	123	95	66	-28	215,8	77,2
Інші доходи	22 721	24 633	26 905	1 912	2 272	108,4	109,2
Адміністративні витрати	16 171	23 393	14 353	7 222	-9 040	144,7	61,4
Витрати на збут	2 529	2 225	2 294	-304	69	88,0	103,1
Інші операційні витрати	76 205	21 495	53 496	-54 710	32 001	28,2	248,9
Фінансові витрати	3 223	11 195	13 084	7 972	1 889	347,3	116,9
Інші витрати	792	49	15 587	-743	15 538	6,2	31810,2
Фінансовий результат від операційної діяльності	-48 809	-21 275	-52 394	27 534	-31 119	43,6	246,3
Чистий фінансовий результат	-30 046	-7 763	-54 065	22 283	-46 302	25,8	696,4

Джерело: розраховано на основі [3].

Із проведеного аналізу бачимо, що з часу початку повномасштабного вторгнення у 2022 році фінансові результати КП «Івано-Франківськводокотехпром» зазнали значних змін. Попри зростання чистого доходу від реалізації у 2023 та 2024 роках, спостерігається різке падіння валового прибутку протягом цього періоду. Фінансовий результат від операційної діяльності та чистий фінансовий результат стали від'ємними у 2022 році та продемонстрували подальше суттєве погіршення у 2023 та 2024 роках. Це вказує на те, що, незважаючи на збільшення виручки, нестабільні зовнішні фактори та воєнний період продовжують чинити значний негативний вплив на прибутковість підприємства.

Проведений порівняльний аналіз фінансових результатів КП «Івано-Франківськводокотехпром» до та після початку повномасштабного вторгнення виявив суттєві зміни в ключових економічних показниках. У довоєнний період (2019-2021 рр.) підприємство демонструвало зростання чистого доходу від реалізації та валового прибутку, хоча чистий фінансовий результат був нестабільним. Однак, після початку повномасштабної агресії у 2022 році, ситуація кардинально змінилася. Незважаючи на подальше зростання чистого доходу від реалізації у 2023 та 2024 роках, валовий прибуток різко скоротився і став значно нижчим за довоєнні показники. Найбільш показовим є перехід фінансового результату від операційної діяльності та чистого фінансового результату у від'ємну зону у 2022 році з подальшим суттєвим погіршенням у наступні роки.

Таким чином, можна зробити висновок, що повномасштабне вторгнення мало значний негативний вплив на фінансову стійкість КП «Івано-Франківськводокотехпром», призвівши до зниження прибутковості та операційних збитків, незважаючи на зростання виручки. Це зумовлює складність умов нормального функціонування комунальних підприємств в умовах воєнного стану та економічної турбулентності, які потребують адаптації та пошуку шляхів для відновлення фінансової стабільності.

Список використаних джерел

1. Зінченко О. А. (2009) Показники і критерії якості прибутку підприємства на етапі його використання. *Актуальні проблеми економіки*, (7), 106-111.
2. Купріна Н. М., Шаталова А. В., Апостолов К. В., Бачинська О. В. (2018) Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства: теоретичний та практичний аспект. *Економіка харчової промисловості*, (10, Вип. 4), 48-57.
3. Публічна фінансова звітність КП «Івано-Франківськводокотехпром» за 2019-2024 рр. URL: https://new.vodokanal.if.ua/sdm_categories/finansova-zvitnist/.
4. Шкроміда В. В., Василюк М. М., Гнатюк Т. М. (2016) Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: посібник. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір ГМ. 219 с. ISBN 978-966-2343-25-0.

Шпирко В.В.,

к.е.н., доцент,

Осипенко А.В.,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ АГРАРНОГО СЕКТОРУ НА АСИМЕТРІЮ РОЗПОДІЛУ ДОХІДНОСТЕЙ

Цифровізація підприємств є важливим чинником сучасної економічної трансформації, що впливає як на ефективність бізнес-процесів, так і на фінансову поведінку компаній [1]. Показник SKEW, який відображає асиметрію розподілу дохідностей, сигналізує про незбалансовані ризики: його негативні значення вказують на ймовірність різких падінь цін. Водночас у наукових дослідженнях недостатньо уваги приділено тому, як цифрова трансформація може змінювати ці ризики. Залишається відкритим питання, чи здатна цифровізація зменшувати негативний SKEW і фінансову вразливість компаній.